



เล่ม ๕ แผ่นที่ ๔ วันพฤหัสบดี เดือนหก แรมสี่ค่ำ ปีชวดสัมภพิก ๑๒๕๐ ไร่เบอร์ ๖๑

สารบัญ

ประกาศเลื่อนพระนามพระธรรมาชา	แลสมเด็จ	
พระเจ้าลูกเธอ พระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้า	หน้า	๖๑
ประกาศกรมไพร่สนธิ์	หน้า	๖๓
ส่วนที่ ๑ กฎหมายขี้ผึ้งกับขมิ้นธรรมเนียมที่ระวี		
แลส่งเงินถึงกันแลกันทางไพร่สนธิ์	ระหว่างกรุง	
เทพ แลเมืองทางประเทศ	หน้า	๖๓
ข่าวเพลิงไหม้	หน้า	๖๔
ข่าวตาย	หน้า	๖๔
ข่าวพระราชทานเพลิง	หน้า	๖๕

ประกาศเลื่อนพระนาม

พระธรรมาชาเชอ แลสมเด็จพระเจ้า
 ลูกเธอ พระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้า
 ศุภมณี พระพุทธศาสนาถนอภิศภา
 ล่วงแล้ว ๒๔๓๑ พรรษา ปีชวษัณกาล มุสิก
 สวรรค์พิสาขมาศ ภาพักยทศมีดิถี ไสววารบริ
 เศกกาลกำหนด พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหา
 ฟ้าหลวงกรณ์ บดินทรเทพยมหาเมถุน บวรยศ
 รัตนวาชรวินัย วรุตมพยบริพัตร วรชัฒยราช
 นิกโรคม จาทรนคยรมมหาจักรพรรดิวิรัชลังกา
 ฤทธิสุชาติสังสัทธเคราหณิ จักรกรีบรมนารถ
 นทามกุฎราชวรจักร สุจริตมุลสุสานิธ อรรค

ชุกชุมวิบูลย์ บวรพาครอยกษัตริย์พิหาร สุภา
 การรังสฤษดิ์ รัตนดิถีขนิวิจิตรโสภาคยสรพวงค์
 มทาชในคณางคประเทศ มาทยภยบุคคล ประสทิธิ
 สรรพภณณต ชุมมบรมศุขมาลย์ ทิพยเทพาวตาร
 ไพศาลเกียรติคุณ ฤคฤพิเศศ สรรพเทพเวศรา
 นุรักษ์ วิวิธศักดิ์สมยาพินิชประชานารถ เปรม
 ภิรมลชติยราชประยูร มุลมุลมาคยภิรมย์ อุดม
 เกชาภิการ บริบูรณ์คุณเสาวรสมาธินคร วรค
 เมกราชกิดก มหาปรีวารนายก ชนันทมหันตวร
 เทชิตย สรรพวิเศศศิรินทร อเนกชนนิกรสโม
 สรสมมติ ประสทิทธิวรยศมโหศม บรมราชสมบิต
 นพยกลเสวตรฉัตรากิฉัตร ศิริวิรัตน์ปลัดภณ
 มหาบรมราชาภิเศกาสิต สรรพทศทิศพิชิตไชย
 สกลมศยสรวินมหาสวามินทร มเหศวรมหินทร
 มหารามาธิราชวโรคม บรมนารถชาติลาชาวไศรบ
 พุทธาธิ ไตรรัตน์สรวณารักษ์ อุดมศักดิ์อัครเรศ
 ราชันยิ เมกตากรรณาสีตลฤทธิย์ อโนปมัยบุญการ
 สกลไพศาลมหารัษฎาธิบดินทร ปรมินทรบรมมิก
 มหาราชาธิราช บรมนารถบพิตรพระเจ้า
 จอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระราช
 คำริหว่า พระธรรมาชาเชอ หม่อมเจ้า

บลรัตนาวรีนาท แลพระอรรคชายาเธอ ปลัดกรมเปนม้า บพ รัชกาลที่ ๕๐๐
 หม่อมเจ้าสาย ได้รับราชการฉลองพระเดชพระคุณ สมเด็จพระราชินี เสด็จมีราชพิธีสถาปนา ณ รัชกาลที่ ๓๐๐
 มาช้านานโดยความซื่อสัตย์สุจริตจงรักภักดี เป็น ให้พระอรรคชายาเธอ พระองค์เจ้าสายสวัสดิภริมย์
 อันมาก มีใต้วางมรดกให้เป็นที่ยึดครองพระ ทรงตั้งเจ้ากรมเปนม้าคนสุดท้ายสืบมา ณ รัชกาลที่
 ราชศุภทัย แลเสด็จเสวยพระเกียรติยศ แด่ ๖๐๐
 สักครั้งหนึ่งเลย ใต้คำทรงพระยศเป็นพระอรรค ชายาหม่อมเจ้าลูกเธอหลายพระองค์ มีใต้วางมรดก ๕๐๐
 ขยายมีพระเจ้าลูกเธอหลายพระองค์ ประพฤติพระองค์ สมเด็จพระราชินี เสด็จมีราชพิธีสถาปนา ณ รัชกาลที่
 กำเรียบ่วนวายด้วยยศศักดิ์ เหมือนพระอรรคชายาเธอ ๓๐๐
 เป็นสุภาพเรียบร้อย ซึ่งสิ้นพระชนม์ หนึ่งทรงพระราชดำริที่ว่า พระเจ้าลูกเธอ
 พระองค์เจ้าเสาวภาคย์นารีรัตน์ ซึ่งสิ้นพระชนม์ ไปแล้วนั้น เพราะเหตุที่ทรงป่วยไข้แล้วใน รัชกาลที่ ๕๐๐
 ไปแล้วนั้น เพราะเหตุที่ทรงป่วยไข้แล้วใน รัชกาลที่ ๕๐๐
 ประกาศเลื่อนพระนามพระอรรคชายา พระองค์ ใต้คำทรงพระยศเป็นพระอรรคชายาเธอ แล้วสม
 ก่อนก็เหมือนกันกับพระอรรคชายาทั้ง ๒ พระ ครอบที่จะไปเลื่อนพระเกียรติยศ เป็นเจ้าฟ้าตาม
 องค์นี้ จึงเป็นการสมควรที่จะทรงยกย่องพระ ไบรอนราชประเพณี จึงมีพระบรมราชโองการ
 เกียรติยศไว้ ให้ตั้งอยู่ในตำแหน่งอันสูงศักดิ์ มารพระขัติยวงษาสุรสิงหนาท คำว่าให้เลื่อนพระยศ
 เคมตามที่สมควรนั้น พระเจ้าลูกเธอ อันประสูติแต่พระอรรคชายาเธอ
 จึงมีพระบรมราชโองการ มารพระขัติยวงษาสุรสิงหนาท ทั้ง ๖ พระองค์ ซึ่งพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้า
 นาทกำรัสตั้งให้สุธาปราณ พระอรรคชายาเธอ ให้ทรงศักดิ์กนิชาพระองค์ละ ๑๕๐๐๐ ตามพระราช
 หม่อมเจ้าอุบลรัตนนารีนาท แลพระอรรคชายา กำหนดใหม่ แลถ้าจะมีสืบไปภายหน้า ก็ให้เป็น
 เชอ หม่อมเจ้าสาย ขึ้นเป็นพระองค์เจ้า มีพระ พระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าแต่แรกประสูติไป
 นามตามจากฤกษ์ในพระสุพรรณบัฏ พระองค์ใหญ่ หนึ่งทรงพระราชดำริที่ว่า พระเจ้าลูกเธอ
 ว่าพระอรรคชายาเธอ พระองค์เจ้าอุบลรัตน เจ้าฟ้าจันทราสวัสดิ์วร แลพระเจ้าลูกเธอ
 นารีนาท พระองค์นี้ถือว่าพระอรรคชายาเธอ เจ้าฟ้าเยาวมาลย์นฤมล เป็นพระราชธิดา ทรง
 พระองค์เจ้าสายสวัสดิภริมย์ ให้ทรงศักดิ์กนิชาพระ พระเจริญไวยควรที่จะได้รับพระสุพรรณบัฏ ตาม
 องค์ละ ๓๐๐๐๐ ตามตำแหน่งพระอรรคชายาเธอ ราชประเพณี จึงมีพระบรมราชโองการ
 มีกรมในพระราชกำหนดใหม่ ให้สุธาปราณเลื่อนขึ้นเป็นสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้า
 ให้พระอรรคชายาเธอ พระองค์เจ้าอุบลรัตน ฟ้าทั้ง ๒ พระองค์
 นารีนาท ทรงตั้งเจ้ากรมเปนม้าคนสุดท้าย พระองค์ใหญ่ มีพระนามตามจากฤกษ์ในพระสุ
 ภาตยา ณ รัชกาลที่ ๖๐๐ ปรณบัฏที่ว่า สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้า

จินทราสวัสดิ์วาท วิศวารลักษณะสมบัติรัตนกุมารี
วรรคบริวาร

พระองค์น้อยมีพระนามตามจารึกในพระสุพรรณ
บัฏว่า สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าเยาว
มาลย์นุมาล สรรพสดชื่นกัลยาณี วรรคบริวาร
ให้ทรงศึกษา พระองค์ละ ๒๐๐๐๐ ตามอย่าง
สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าในพระราชกำหนดใหม่
ขอให้พระอรรคชายาเธอทั้งสองพระองค์ แล
สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ พระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้า
ทั้ง ๖ พระองค์ ทรงเจริญพระชนมายุพรรด
ศุขพลปฏิภาณคุณสารสมบัติ สรรพศิริสวัสดิทิ
พิฆัมเมงคผล วิบูลย์ศุภผล อุดมย์เกษมศิบศมโหฬาร
ทุกประการ

แต่ให้ ผู้ที่ได้รับตำแหน่งยศ เป็นเจ้ากรม
ปลัดกรม สมุหยาตราชี้ทำราชการในหลวง แลใน
กรมตามอย่างธรรมเนียมเจ้ากรม ปลัดกรม สมุห
ยาตราชี้ในพระองค์เจ้าต่างกรมทั้งปวงสืบไป
ให้มีคุณสวัสดิ์เจริญ เทอญ

ประกาศกรมไปรษณีย์

วัน ๓ เดือน ๖ แรม ๓ ค่ำปีชวตสัมฤทธิ
ศก ๑๒๕๐

ไครเรเตอร์เยเนอราล กรมไปรษณีย์แลโทรเลข
วิษณุฯ สรรพสมเด็จพะเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้าภา
ณรังษีสว่างวงษ์ กรมพระภาณุพันธุวงษ์วรเขต
ซึ่งสำเร็จราชการกรมไปรษณีย์ แลโทรเลข ให้
ทราบทั่วกันว่า การรับส่งเงินทางไปรษณีย์
ซึ่งเรียกตามภาษาอังกฤษว่า นันนี่นอเคอร์นั้น กรม
ไปรษณีย์แลโทรเลข ได้จัดการเสร็จในการที่จะส่ง
เงินไปมาได้ ในระหว่างกรุงเทพฯ กับ สเตรต

เซทตล์แมนต์ คือสิงคโปร์ มาลากา แลยั้ง
ฮองกง มาเกา เมืองจีนชายทะเลซึ่งมีออฟฟิศ
ไปรษณีย์ ของกอบเวอนแมนตออังกฤษ แลเมืองยี่ปุ่น
กำหนดจะไต่เบีคออฟฟิศรับ แลจ่ายเงินส่งไปมา
ทางไปรษณีย์ ในวันที่ ๓ เดือน ๖ แรม ๖ ค่ำ
ปีชวตสัมฤทธิศก ๑๒๕๐ นี้

วิธีที่จะรับส่งเงิน ให้ถูกต้องตามข้อบังคับ
สำหรับการนี้ กรมไปรษณีย์แลโทรเลขได้ตั้งพิมพ์
เป็นสมค เป็นส่วนเพิ่มที่ ๑ เข้าในวิธีไปรษณีย์
ซึ่งได้ตั้งพิมพ์จำหน่ายแต่ก่อนแล้ว

ถ้าผู้ใดจะต้องการกฎหมาย ในวิธีส่งเงินทาง
ไปรษณีย์ ก็ให้ ไปซื้อที่ตึกใหญ่ออฟฟิศไปรษณีย์
แลโทรเลข เป็นราคาเล่มละ ๒ สลึงเทอญ

(เซน) ปฤษฎาณต์ ไครเรเตอร์เยเนอราล
ประกาศขยับนี้ ซึ่งออกในราชกิจจานุเบกษา
เข้าไปกว่าวันที่ลงในประกาศมานั้นนี้ เพราะกรม
ตักขรรพินพการ พึ่งได้รับหนังสือส่งร่างประกาศนี้
มาจากไครเรเตอร์เยเนอราล กรมโทรเลขไปรษณีย์
เมื่อวันที่ ๗ เดือน ๖ แรม ๑๐ ค่ำปีชวตสัม
ฤทธิศกนี้เองจึงได้ลงเข้าไปตามกาลที่ส่งมา

ส่วนที่ ๑ กฎหมาย
ข้อบังคับบอกธรรมเนียมที่จะรับ
แลส่งเงินถึงกันแลกันทางไปรษณีย์
ระหว่างกรุงเทพฯ

แลหัวเมืองจาง ประเทศบางเมือง
มาตรา ๑ ทั่วขนาดนี้ สำหรับฝากเงินถึงเมือง
สเตรตเซทเตอร์แมนต์ คือสิงคโปร์ ยี่ปุ่น แลมดกา
นั้น กรมไปรษณีย์กรุงสยาม จะมีจำหน่าย
ขายในออฟฟิศไปรษณีย์ตึกใหญ่ กับออฟฟิศโรงภาษี